

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 8/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi maatalouden interven- tiorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä toukokuuta 2010 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi maatalouden interventiorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 64/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Katri Valjakka, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jyri Inha, valtiovarainministeriö
- yksikönjohtaja Irmeli Lario-Vuorinen, Maa-seutuvirasto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Valtiokonttori
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

HALLITUKSEN ESITYS

Maatalouden interventiorahastosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalouden interventiorahaston lainanottovaltuuden

ylärajaa korotettaisiin väliaikaisesti 200 miljoonaan euroon.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta toteaa, että maatalouden interventiorahastolaista annetun lain 1 §:n mukaan rahastosta maksetaan Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan mukaisesta interventiovarastoinnista, interventio-ostoista sekä interventiomyynneistä ja

ruoka-avusta Suomessa aiheutuvat menot. Euroopan unioni korvaa edellä mainitut menot Suomelle jälkikäteen Euroopan maatalouden tukirahaston (maaloustukirahaston) varoista. Nämä Suomelle suoritettavat korvaukset tuloutetaan rahastoon. Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maaloustuot-

teita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 mukaan Euroopan unionin jäsenvaltion on ostettava interventioon neuvoston asetuksessa tarkoitettut tuotteet, jotka tarjotaan interventioon. Maataloustuottajilla on siten tältä osin subjektiivinen oikeus myydä tuotteita interventioon tuotteiden markkinoinnin varmistamiseksi.

Esityksen perusteluista käy ilmi, että Suomi on tehnyt Euroopan unionin jäsenyyden kuluksena interventio-ostoja viljan (ohra, vehnä) ja maitotuotteiden (voi ja maitojauhe) osalta. Suurin rahoitustarve on syntynyt viljan ostoista, jotka ovat olleet keskimäärin 77 000 tonnia vuodessa eli euroina noin kahdeksan miljoonaa euroa vuodessa. Vuosivaihtelut ovat kuitenkin olleet suuria markkinatilanteesta ja sadon määrästä johtuen. Viljan interventio-ostoja ei ole tehty lainkaan joinakin ostokausina, kuten ostokausina 2006/2007 ja 2007/2008. Kuluva interventio-kauden tarjoukset on jätettävä tämän kuukauden aikana. Nyt ostojen määräksi maassamme on arvioitu 650 000 tonnia viljaa, mikä on poikkeuksellisen suuri määrä. Tämä asettaa suuria haasteita mm. ostettavan viljan varastoinnille.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että maatilavaraston käyttäminen interventiovarastona helpottaa varastointiongelmia ja antaa viljelijälle lisätuloja silloin, kun varastot ovat muuten käyttämättä. EU-säädösten mukaan interventiovarastojen varastonpitäjänä voi toimia luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Varastonpitäjänä toimiminen edellyttää, että varastonpitäjä tekee varastointisopimuksen kansallisen maksajaviraston kanssa. Komission asetuksessa (EY) N:o 884/2006 säädetään niistä varastonpitäjän tehtävistä, velvollisuuksista ja vastuista, jotka on sisällytettävä varastointisopimukseen.

Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että asetuksen säännösten mukaan varastonpitäjällä on varsin pitkälle ulottuva talou-

dellinen vastuu varastoidun viljan säilymisestä. Interventiovarastointi edellyttää myös viljelijältä tavallista enemmän hallinnollista työtä kirjanpidon ja raportoinnin muodossa. Lisäksi varastojen ei yleensä voida tyhjentää interventioviljasta vuosittain, niin että viljelijä voisi aina syksyllä sijoittaa uuden satonsa varastoon. Selvityksessä onkin todettu, että mainituista syistä viljan varastointi tiloilla ei ole yleistynyt. Nyt varastointitiloja ollaan hankkimassa jopa ulkomailta.

Valiokunta toteaa, että varastointiin liittyvät pitkät kuljetusmatkat lisäävät kustannuksia ja aiheuttavat ympäristöhaittoja. Sen vuoksi varastointia tuotantoalueilla sijaitsevilla varastoissa tulee suosia. Valiokunta pitääkin välttämättömänä, että maataloilla tapahtuvaa varastointia edistetään muun muassa siten, että sen hallinnointi luodaan varastonpitäjän kannalta mahdollisimman kevyeksi. Lisäksi tiedottamista maataloilla tapahtuvan varastoinnin edellytyksistä ja vaatimuksista tulee tehostaa muun muassa internetin välityksellä.

Kiinnittäen erityistä huomiota tänä vuonna interventioon ostettavaksi tulevan viljan suureen määrään valiokunta tähdentää tässä yhteydessä myös sitä, että viljelyn yleisessä suunnittelussa ja viljeltävien kasvien valinnassa tulee entistä enemmän kiinnittää huomiota saatavan sadon markkinointinäkyymiin.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana edellä esitetyin huomautuksin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Pentti Oinonen /ps
vpj.	Pertti Hemmilä /kok	Klaus Pentti /kesk
jäs.	Lasse Hautala /kesk	Petri Pihlajaniemi /kok
	Hannu Hoskonen /kesk	Erkki Pulliainen /vihr
	Anne Kalmari /kesk	Kari Rajamäki /sd
	Johanna Karimäki /vihr	Arto Satonen /kok
	Esa Lahtela /sd	Pekka Vilkuna /kesk.
	Mats Nylund /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.